

EESTI KEELE AINEKAVA 9. klassile

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Lihtsustatud õppe viimaste kooliaastate peamine eesmärk on soodustada oma tegevuse reguleerimise kujunemist (peaaju frontaalsagarate funktsioonid), et omandatud oskusi ja elementaarseid keeleteadmisi võimetele vastavalt ja võimalikult iseseisvalt rakendada. Seda toetab aju kõnepiirkondade analüütilise tegevuse pidev stimuleerimine variatiivsete ülesannetega. Kõikide allteemade puhul ergutatakse õpilasi võimalikult iseseisvalt oma tegevust planeerima, toimingute eesmärgi teadvustama, tövõtteid valima, tulemusi kontrollima ja hindama. Õpitegevuse kirjeldatud laad on ettevalmistus õpilaste edaspidiseks iseseisvaks eluks: kutseõpe ja töise tegevusega seotud täiendõpe, sotsialiseerumine ja töine tegevus, orienteerumine meedias, pere loomine jne. Tulemused sõltuvad eesti keele kui õppeaine lõimimisest teiste ainetega (keelematerjal, ühised nõuded, osaliselt samalaadsed ülesanded).

2. Õppeaine kirjeldus

Ilukirjanduslikud tekstid. Ilukirjanduslike tekstide käsitlemisel ja suhtlemisõpetuses on rõhuasetus pragmaatilise tähenduse mõistmisel, mis omakorda toetub keeleüksuste (sõnavara, lausemallid) semantilise tähenduse arengule. Tekste analüüsides arutletakse tegelaste käitumise üle: motiivid, kavatsused, tegevusakte soodustavad või takistavad tingimused, moraalsed valikud, tulemuse mõju tegevusakti sooritajale ja teistele, tegelaskirjelduste ühised tunnused, tunded ja hoiakud (sh poiste ja tüdrukute kiindumus). Meedia põhjal arutletakse ühiskonnas toimuvate protsesside üle, püütakse eristada fakte ja arvamusi. Teabetekstid. Teabetekstide käsitlemisel harjutatakse erilaadse teabe hankimist, märkmete tegemist, konspekterimist, sõnaraamatute kasutamist. Teine teabega tegelemise valdkond on tarbekiri: kujundatakse selle mõistmise, koostamise ja blankettide nõuetekohane täitmise oskust. Tekstiga tutvumisel ja tekste analüüsides muutub valdavaks sihipärane endamisi lugemine: valiklugemine ülesandega (teabe otsimine), uue teabe iseseisev märkamine, valmistumine jutustamiseks ümberjutustuse liigist lähtudes. Analüüsi tulemusena sõnastatakse teksti mõtend (teksti sisu lühikokkuvõte ja alltekst), mida vajaduse korral parafraseerib pedagoog. Tekstianalüüsi eesmärk on õppida iseseisvalt kasutama teksti mõistmisstrateegiaid. Oluliseks valdkonnaks on seejuures jätkuvalt kirjalik dialoog, mille analüüsile toetub

argidialoogi elementaarne teadvustamine ja reguleerimine. Ümberjutustus. Harjutatakse ümberjutustuse eri liike, varieerides üldistamise ja konkretiseerimise osakaalu. Suunatakse originaalteksti ja märkmete kasutamist vahendatud tekstiloome ajal olenevalt suulise või kirjaliku ümberjutustuse liigist. Lauseõpetus. Lauseõpetuses on rõhuasetus lausemallist oleneval lausetähenduse mõistmisel ning muuteharjutustel. Praktiline lauseõpetus toetub osaoskustele moodustada sõnavorme ja sõnu, mõista nende tähendust ning sõnade seost (tegusõna- ja nimisõnafraase). Konteksti lausetähenduse mõistmiseks on oluline analüüsida lausetevahelisi seoseid (kasutada lokaalse sidususe strateegiat). Sõnavara laiendamine ja sõnatähenduse täpsustamine sõltub objektide ja nende tunnuste rühmitamise oskusest ja teadmistest. Sõnatähenduse seletamisel suunatakse õpilaste tähelepanu objektide rühma tunnustele, funktsioonidele, omadustele, tunnuse tunnustele, objekti osadele. Suunamist vajab sõnavormide ja tuletiste eristamine: sõnavormid tähistavad sama objekti (rühma) või tunnust, samatüvelised tuletised aga eri objekte või tunnuseid. Samuti on vaja õpilaste tähelepanu suunata ja neid abistada abstraktse tähendusega sõnade ning metafoorsete väljendite mõistmisel. Õigekiri ja ärakiri. 8. ja 9. klassi eesmärk on saavutada võimalikult õige kiri ja rakendada kirjutamist ühe operatsioonina teiste ülesannete täitmisel.

3. Õppesisu

Suhtluspartnerilt teabe hankimine. Saadud teabe suuline ja kirjalik edastamine hargnenult ja kokkuvõtlikult, täiendav suuline selgitamine. Tegevuse ühine planeerimine ja korrigeerimine protsessi käigus, korralduste-soovituste esitamine ja nende täitmine. Teiste arvamuse kuulamine vaidluses, oma seisukohtade selgitamine. Tegude ja eksimuste ning puudulike teadmiste ja oskuste tunnistamine. Oma ja kaaslaste verbaalsete ütluste järgnev analüüs (miks? milleks? kuidas? tulemus?), arutelu oma seisukohalt otstarbekamate suhtlemisvõimaluste leidmiseks (Mida, miks, kuidas ütlesin? Kuidas oleks olnud otstarbekam?). Tunnete ja emotsioonide mõju teadvustamine konfliktsituatsioonis: partneri emotsioonidest põhjustatud ebasobiva vastuse märkamine (kõrgendatud toon, ebaviisakad väljendid, kiire kõnetempo jne), teadmised kaaslaste suhtlemise/käitumise mõjutamise võimalustest (rahulik vestlus, täiendava teabe küsimine, huumor jne), oma käitumise tulemuste ettekujutamine. Hoidumine ebasoovitavast käitumisest, nende võimaluste teadvustamine. Suhtlemine perekonnas (põlvkonnad, abikaasad) ja töökollektiivis (tööandja ja -võtja; käitumine tööturul) ning ametiasutustes. Hinnangute, ühiste ja erinevate ning vastandlike seisukohtade teadvustamine: koostegevus ja teab adekvaatse suhtlemise põhimõtteid tavasituatsioonis käitumiseks (perekonnas, eakaaslastega, töökollektiivis, ametiasutuses jne); mõistab

suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust, erinevust ja vastandlikkust; selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele. Hindab oma ja teiste käitumise otstarbekust ja moraalinoüetele vastavust tavasituatsioonides, käitub vastavalt. Vastuolud perekonnas, kambas-rühmas, koolis, tööl ja ühiskonnas. Reeglipärane käitumine ja ootamatud lahendused konfliktsituatsioonides. Neidude ja noorukite vastastikune suhtlemine kollektiivis, suhtlemine kiindumuse korral. Nähtud ebatavalise sündmuse kirjeldamine (nt autoavarii) Tähelepanu keskendamine kestvale aine esitamisele ja selgitusele, märkmete tegemine. Teabe otsimine ja konspekterimine. Tajutava teabe (sh tekstides esitatud teabe) konkretiseerimine ja üldistamine vastavalt püstitatud eesmärgile, ülesande/tegevuse eesmärkide valimine. Tuletatava teabe valdkondade teadvustamine. Tunnuste ja omaduste rühmitamine: olulised, iseloomulikud, individuaalsed. Põhjuse-tagajärg seoste leidmine aeg-ruumi kirjeldustest. Põhjuse-tagajärg seoste ahela ning mitme samaaegselt mõjuva põhjuse teadvustamine. Tegevuse planeerimine, tegevuse sooritamise algoritmi järgi ja variatiivselt, enesekontroll. Sõnaühend ja lause. Tähtsusetlik erinevus, sõnaühendite leidmine lausest, sõnaühendi kasutamine lauses. Lause tekstis, teabe jaotumine kahe või enama lause vahel. Lihtlause. Tekstiväline lause, lause sõnajärg. Laiendatud ja laiendamata lause. Lause tähenduse sõltumine tegusõna ajast, tegumoest, kõneviisist, laiendist. Lause tekstis: sõnajärg, lauseid siduvad sõnad, samaviitelised sõnad, tegusõna ajavormid. Väit-, küsi- ja käsklause: intonatsioon, lõpumärgid, transformeerimine. Koondlause. Korduvad põhisisõnad ja laiendid (sihitised, määrused, täiendid). Koondlause korduvate lauseliikmete laiendid: seoste leidmine kahel tasandil (põhisõna laiend, laiendi laiend). Koondlause tähenduse sõltumine sidesõnadest ja, ning ehk, ega, või, kui ka. Koondlausete moodustamine. Kirjavahemärgid koondlauses. Liitlause. Liht-, koond- ja liitlause (põim- ja rindlause): semantiline ja struktuuriline erinevus, sidendite tähendus ja funktsioonid. Samasisuliste, kuid erineva struktuuriga lausete leidmine. Sama suhet väljendavate, kuid erineva sisuga lausete leidmine, lausete rühmitamine suhete järgi. Lause moodustamine tegusõna fraasist sõltuvalt. Sama teabe variatiivne sõnastamine, sidendite varieeritud kasutamine. Lausete transformeerimine. Lauseehituse muutmine: kirjalikus sidusas tekstis keerulisemaks, suulises tekstis lihtsamaks. Rakendamine: liitlause tugilause, eelnevalt moodustatud lausete kasutamine kontekstis, dialoogi repliikide valimine ja moodustamine kujuteldavas situatsioonis, tekstis esitatud teabeüksuste tõepärasuse argumenteerimine. Järeltöö tekstidega. Hõlmava struktuuriga liitlausete tähenduse mõistmine (sõnadevahelised seosed). Mitmeosaliste liitlausete mõistmine kirjalikus tekstis. Omandatud teadmiste kinnistamine sõnaliikidest. Õpitud sõnaliikide kohta käivate teadmiste ja oskuste süvendamine (äratundmine, küsimuste esitamine), sõnade semantilised rühmad, kasutamine lauses. Erinevatesse sõnaliikidesse kuuluvate sõnade tuletamine samast tuletusalusest.

Tuletatud sõnade rühmitamine kas sõna tüvest, liitest või sõnaliigist lähtuvalt. Sõnarühmade rakendamine sõnaühendites ja lausetes. Käänamistabel, selle kasutamine. Muutevormide moodustamise harjutamine ning moodustatud vormide rakendamine. Nimisõna. Nimisõna tuletamine: õpitud liidete aktiveerimine. Õpitavad liited: -kas, -ik, -us. Tuletatud sõnade tähendus, kasutamine. Lõppude, tunnuste, liidete õigekiri. Omadussõna. Muutevormide moodustamine koos nimisõnaga. Võrdlusastmed. Omadussõna tuletamine: liited -tu, -jas, -kas. Tuletatud sõnade tähendus, kasutamine. Lõppude, tunnuste, liidete õigekiri. Määrsõnad. Määrsõnade semantilised rühmad (koha, aja-, viisimäärsõnad). Määrsõnade tuletamine: õpitud liidete aktiveerimine, õpitav liide: -kesi. Lause laiendamine määrsõnaga. Tegusõna. Tegusõna vormid: isik, arv, aeg, kõne, kõneviis, tegumood. Vormide tähendus. Pööramise harjutamine ning moodustatud vormide rakendamine. Tegusõna lauses öeldisena, tegusõna laiendid (öeldisrühm). Lause tähenduse sõltumine tegusõna vormist. Ühendteigusõna. Kesksõnade ja tegusõna käändeliste vormide mõistmine sõnaühendis ja lauses. Tegusõna tuletamine. Õpitud liidete aktiveerimine. Õpitavad liited: -ta (õppima—õpetama), -u (riietama—riietuma), -ata (seisma—seisatama), -ne (vähenema). Tuletatud tegusõnade tähendus ja kasutamine lauses. Tegusõna tunnuste ja lõppude õigekiri. Asesõnad. Isikulised, näitavad, siduvad, umbisikulised asesõnad, nende tähendus ja kasutamine. Asesõnade käänamine analoogia alusel ja tabeli järgi, muutevormide kasutamine tekstis (samaviitelised sõnad). Arvsõnad. Põhi- ja järgarvsõnad, murdarvsõnad. Järgarvsõnade märkimine araabia ja Rooma numbriga (I-XXX). Järg- ja murdarvsõnade mõistmine, kasutamine ja tuletamine: liide — ndik. Arvsõna käändevormide moodustamine tabeli, analoogia ja põhisõna vormi alusel. Arvsõnade lugemine (numbrid tekstis), kasutamine suulises kõnes. Liitsõnad. Sõnade liitumismudelid (tüvevariandid): nimetavaline, omastavaline liitumine. Paarissõnad (õed-vennad). Lühenenud tüvega liitumine, tüvede äratundmine. Liitsõnade semantilised rühmad täiendsõnast sõltuvalt (liiki, otstarvet, sugulust vm väljendav täiendsõna). Liitsõnade koostis, õigekiri. Sõnaühendi ja liitsõna tähenduslik erinevus ja õigekiri. Tuletusliited liitsõnades, sõnatähenduse mõistmine, liitsõna moodustamine. Õppeainetes kasutatavate võõrsõnade mõistmine. Lugemine ja orienteerumine tekstis. Mõne Eesti klassiku ja kaasaegse kirjaniku teadmine ning nende teoste tundmine. Põhiliste ilukirjandusliikide praktiline äratundmine ning terminite mõistmine. Mõne üle-eestilise ja kohaliku ajalehe ning ajakirja teadmine. Oskus kasutada tuttavaid teabeteoseid. Uue teksti lugemine. Sisult ja keeleliselt jõukohase teksti ladus häälega lugemine kõne tempos kuulamiseks piisava selguse ja elementaarse ilmekusega (toon, lauselõpu intonatsioon, loogiline rõhk). Individuaalsed ülesanded lugemistehnika parandamiseks. Sihipärane endamisi lugemine. Ladususe ja ilmekuse harjutamine. Sõnatähenduse täpsustamine kaastekstis: tundmatute sõnade leidmine, tähenduse

selgitamine. Individuaalne selgitamine või tähenduse otsimine. Autori sõnade võrdlemine tavasõnadega, enamlevinud võrdluste ja metafooride aktiveerimine. Teksti analüüs. Mõtteseoste ja probleemsituatsioonide kirjelduste leidmine tekstist, osalemine arutelus. Suuliste ja kirjalike küsimuste/korralduste sõnastamine mõistmisstrateegiate kaupa nii teiste kui enda jaoks. Enda poolt koostatud küsimuste/korralduste põhjendamine valik- ja temaatilist lugemist kasutades. Tekstist viidete leidmine teabe tuletamist eeldavatele ülesannetele vastates. Arutelu oma ja teiste koostatud küsimuste/ülesannete põhjal. Tekstis esitatud ütluste analüüsimine (eesmärk, strateegia, interpretatsioon) pärast tekstilõigu sisulist analüüsi (õpetaja esitatud viitesõnu kasutades). Tundmatu teabe märkimine ja leidmine, lisateabe otsimine. Kirjeldatud sündmuste ajaline kõrvutamine, ühe või mitme põhjuse ja tagajärje teadvustamine. Viidete leidmine tekstist: põhjus-tagajärg seoste ahel, mitu samaaegselt mõjuvat põhjust. Tegelaste ning tegelasrühmade tegude ja käitumise seletamine. Hinnangu andmine (tingimused, eesmärgid, tulemused). Peamõtte kokkuvõttev sõnastamine ja autori kavatsuste (allteksti) teadvustamine, seostamine ühiskondlik-ajaloolise taustaga. Sisu kokkuvõtte ja allteksti erisuse teadvustamine. Õpitud kavastamisviiside rakendamine (õpilase valikul), arutelu valiku (sõnastus, sisu) otstarbekuse üle. Eri jutustamisviiside kasutamine teksti taastamisel: kokkuvõtlik jutustamine, teksti laiendamine, tegelaste ja tegelasrühmade iseloomustamine, kirjelduste koostamine jne. Erinevate jutustamisviiside (sh õpilase valitu) kasutamine ühe ja sama tekstiga töötamisel. Kirjaliku teksti koostamine (tekstilooma etappide kaupa). Ümberjutustus (tekstilähedane, kokkuvõtlik, laiendatud). Kirjand kogemuse põhjal, sh tööprotsessi kirjeldus. Teksti koostamine etapiti: kavatsuse sõnastamine, materjali valimine, tugisõnade (märksõnade) ja -lausete märkimine, materjali järjestamine (märksõnade rühmitamine või plaani koostamine), sõnastamine, sisuline järeltöö, sõnastuse korrigeerimine. Kirjaliku teksti konspekterimine. Harjutused kirjalikul teabetekstil põhineva konspekti koostamiseks: oluliste mõtete ja faktide leidmine tekstist, teksti lühendamine; lausete lühendamine ja transformeerimine; lühendite kasutamine. Erisuguse hargnevusega lõigud konspektis sõltuvalt materjali uudsusest või olulisusest. Sama teabe erisugune konspekterimine sõltuvalt eesmärgist. Konspekti täiendamine. Suuliselt esitatud teabe konspekterimine. Harjutused suulise kõne konspekterimiseks: sõnade ja sõnaühendite kirjutamine kuulmise järgi. Temaatiline valiketteütlus: sõnad, sõnaühendid, lihtlaused. Lausete lühendamine. Liitlausete asendamine lihtlausetega. Vaba etteütlus lausete kaupa: lausete lühendamine, lühendite kasutamine. Konspekterimine lühikeste lõikude kaupa: kirjutamine pärast arutelu, iseseisvalt. Teksti ja konspekti kõrvutamine: teabehulk, teabe olulisus, sõnastus. Teksti taastamine oma konspekti, kaaslaste konspekti järgi. Vabas vormis tarbekirja kirjutamine, blankettide täitmine: harjutatakse õpitud tarbekirja liike

(soovitav on koostada näidiste vihik). Kuulutus. Kaastundeavaldus. Elulookirjeldus: teksti vormis ja CV. Vormistamine paberil, arvutis. Individuaalsed ülesanded õigekirjaoskuse süvendamiseks. Enda koostatud teksti õigekiri. Ortograafiareeglite kasutamisoskuse süvendamine: g, b, d helitute häälikute kõrval. Keerulisemate tähekasutusreeglite kasutamise harjutamine vastavalt vajadusele (sulghäälikud järgsilpides, kaashäälikuühend), enesekontroll. Võõrsõnade õigekiri. Suur algustäht nimedes (olendid, geograafilised objektid, asutused/organisatsioonid, riigid, ajalehed/ajakirjad). Kodukoha asutuste ja ettevõtete nimed. Võõrsõnade leksikoni, õigekeelsussõnaraamatu kasutamine Tähekasutusreeglite ja õpitud ortograafiareeglite kasutamine ning õigekirja protsessi kommenteerimine. Õigekirjavigade leidmine ja parandamine. Sõnaliikide nimetuste ja tunnuste (vorm ja tähendus) teadmine. Sõnade käänamine ja pööramine tabeli järgi. Õpitud sõnamoodustusmallide teadmine; tuletiste ja moodustatud sõnade kasutamine sõnaühendis ning lauses. Samasisuliste, kuid erineva struktuuriga lausete äratundmine, oskus lauseid transformeerida. Kirjalike tööde kogumaht on ühes õppetunnis on 75-85 sõna.

4. Hindamine

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Õpilasi hinnatakse Valga Põhikooli hindamisjuhendi järgi. Hindamise vormidena kasutatakse õppimist toetavat väljundipõhist ja kokkuvõtvat hindamist.

Õppeaine: Eesti keel, LÕK 9. klass, 6 tundi nädalas, kokku 210 tundi

Kohustuslik (tundi)	teema/maht Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta) Õpipädevused (õpioskused)	Metoodilised soovitusel (jaotus kolmeks õppemeetodite rühmaks: frontaalne töö-F; koosõppimine-K; iseõppimine – I)	Soovitusel lõimingu osas (jaotus kolmeks: üldpädevused (ka valdkonnapädevus) – ÜV; läbivad teemad – L; teised ained – T, kusjuures sulgudes tuuakse teema)	Soovitusel hindamise osas (hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi)
------------------------	--	---	--	--

<p>Kõnearendus ja keeleõpetus (105 tundi)</p> <p>1. Häälikuõpetus ja ortograafia</p> <p>Veaohtlike häälikute õigekiri; sulghäälik järgsilbis; g, b, d helitute häälikute kõrval;</p> <p>2. Võõrsõnad</p> <p>Võõrsõnade õigekiri. Võõrsõnade leksikoni, õigekeelsussõnaraamatu kasutamine</p> <p>3. Liitsõna</p> <p>Sõnade liitumismudelid (tüvevariandid): nimetavaline, omastavaline liitumine. Paarissõnad (õed-vennad). Lühenenud tüvega</p>	<p>Järgib kirjutamisel tähekasutus- ja põhilisi ortograafiareegleid; leiab ja parandab õigekirjavigu;</p> <p>oskab kasutada abimaterjale võõrsõnade mõistmiseks ning õigekirja saavutamiseks;</p> <p>oskab moodustada ning tunneb tekstis ära liitsõnu;</p>	<p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p>	<p>Üldpädevused (8):</p> <p>Kultuuri ja väärtus-, sotsiaalne ja kodaniku-, enesemääratlus-, õpisuhtlus-, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ettevõtlikkus- ning digipädevus</p> <p>Valdkonnapädevused:</p> <p>õpipädevus: kuulamis- ja lugemisoskus, eri liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, eri allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, eri liiki tekstide koostamine ning oma arvamuse</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p>
--	---	--	---	---

<p>liitumine, tüvede äratundmine. Liitsõnade semantilised rühmad täiendsõnast sõltuvalt (liiki, otstarvet, sugulust vm väljendav täiendsõna). Liitsõnade koostis, õigekiri. Sõnaühendi ja liitsõna tähenduslik erinevus ja õigekiri. Tuletusliited liitsõnades, sõnatähenduse mõistmine, liitsõna moodustamine.</p> <p>4. Nimisõna</p> <p>Nimisõna tuletamine: õpitud liidete aktiveerimine. Õpitavad liited: -kas, -ik, -us. Tuletatud sõnade tähendus, kasutamine.</p>	<p>mõistab liitsõna ja sõnaühendi tähenduslikku erinevust ja õigekirja; teab tuletusliiteid liitsõnades;</p> <p>jälgib liitsõnade kohta käivaid õigekirjareegleid;</p> <p>oskab tuletada liidete abil nimisõnu, teab nende tähendust, järgib lõppude, tunnuste ja liidete õigekirja.</p>	<p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid:</p>	<p>kujundamine ja sõnastamine; funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus, tekstiloome</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>L: „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>"Väärtused ja kõlblus" (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud)</p>	<p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
--	--	---	--	--

<p>Lõppude, tunnuste, liidete õigekiri</p> <p>5. Omadussõna</p> <p>Muutevormide moodustamine koos nimisõnaga. Võrdlusastmed.</p> <p>Omadussõna tuletamine: liited -tu, -jas, -kas.</p> <p>Tuletatud sõnade tähendus, kasutamine. Lõppude, tunnuste, liidete õigekiri</p>	<p>oskab tuletada liidete abil omadussõnu, teab tuletatud sõnade tähendust, oskab neid sõnu kasutada, järgib lõppude, tunnuste ja liidete õigekirja;</p> <p>oskab moodustada omadussõnade võrdlusastmeid;</p>	<p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p>	<p>„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>„Kultuuriline identiteet“ ((ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus, rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
<p>6. Tegusõna</p> <p>Tegusõna vormid, Vormide tähendus. Kesksõnade ja tegusõna käändeliste vormide mõistmine sõnaühendis ja lauses.</p> <p>Tegusõna tuletamine.</p> <p>Tuletatud tegusõnade tähendus ja kasutamine</p>	<p>teab tegusõna vorme, nende tähendusi;</p> <p>oskab moodustada tuletusliidete abil tegusõnu, teab nende tähendust ja järgib õigekirja;</p>	<p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p>	<p>külustus)</p> <p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ (teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p>

<p>lauses. Tegusõna tunnuste ja lõppude õigekiri</p> <p>7. Asesõna</p> <p>Isikulised, näitavad, siduvad, umbisikulised asesõnad, nende tähendus ja kasutamine. Asesõnade käänamine analoogia alusel ja tabeli järgi, muutevormide kasutamine tekstis</p> <p>8. Määrsõna</p> <p>Määrsõnade semantilised rühmad (koha, aja-, viisimäärsõnad).</p> <p>Määrsõnade tuletamine: õpitud liidete aktiveerimine, õpitav liide: -kesi. Lause laiendamine määrsõnaga.</p> <p>9. Arvsõna</p>	<p>oskab käänata asesõna;</p> <p>Teab määrsõnade liigitamist, oskab neid tuletada ja kasutada;</p>	<p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid: K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid: K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p>	<p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Teised ained:</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p>
--	---	---	---	---

<p>Põhi- ja järgarvsõnad, murdarvsõnad.</p> <p>Järgarvsõnade märkimine araabia ja Rooma numbriga (I-XXX). Arvsõna käändevormide moodustamine tabeli, analoogia ja põhisõna vormi alusel. Arvsõnade lugemine (numbrid tekstis), kasutamine suulises kõnes.</p> <p>10. Lihtlause</p> <p>Tekstiväline lause, lause sõnajärg. Laiendatud ja laiendamata lause. Lause tähenduse sõltumine tegusõna ajast, tegumoest, kõneviisist, laiendist. Lause tekstis: sõnajärg, lauseid siduvad sõnad, samaviitelised sõnad,</p>	<p>oskab kasutada arvsõnu õigetes muutevormides;</p> <p>oskab laiendada lihtlauset; teab, millest sõltub lause tähendus; teab lause õiget sõnajärge;</p> <p>oskab erineva intonatsiooniga lugeda väit-, küsi- ja käsklauset;</p>	<p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimuste vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest</p>	<p>matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>muusikaõpetus (avaldab arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti peast, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta, vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi, avaldab arvamust</p>	<p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	--	--	---	--

<p>teab erinevate lausetüüpide lõpumärke;</p> <p>11. Koondlause</p> <p>Koondlause tähenduse sõltumine sidesõnadest ja, ning, ehk, ega, või, kui ka. Koondlausete moodustamine.</p> <p>Kirjavahemärgid koondlauses</p> <p>12. Liitlause</p> <p>Liht-, koond- ja liitlause (põim- ja rindlause): semantiline ja struktuuriline erinevus, sidendite tähendus ja funktsioonid. Lauseehituse muutmine: kirjalikus sidusas tekstis</p>	<p>teab erinevate lausetüüpide lõpumärke;</p> <p>Oskab moodustada ja tunneb tekstis ära koondlause, teab koondlause tähenduse sõltumist küsisõnadest;</p> <p>eristab erinevaid lausetüüpe;</p> <p>oskab moodustada erinevat tüüpi liitlauseid;</p> <p>oskab kasutada liitlauset dialoogi repliikides;</p>	<p>võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldule hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p> <p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p>	<p>kuuldu, vaadeldu, loetu kohta, loeb ja mõistab kaarti)</p> <p>inimeseõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta, vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi, avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu, loetu kohta, loeb ja mõistab kaarti, plaani, tabelit)</p> <p>kunstiõpetus (toimib juhendi järgi, avaldab arvamust loetu/ vaadeldu kohta)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p>
--	---	---	--	---

<p>keerulisemaks, suulises tekstis lihtsamaks. Rakendamine: liitlause tugilause, eelnevalt moodustatud lausete kasutamine kontekstis, dialoogi repliikide valimine ja moodustamine kujuteldavas situatsioonis, tekstis esitatud teabeüksuste tõepärasuse argumenteerimine</p> <p>13. Tarbekiri</p> <p>Vabas vormis tarbekirja kirjutamine, blankettide täitmine: harjutatakse õpitud tarbekirja liike (soovitav on koostada näidiste vihik). Kuulutus. Kaastundeavaldus. Elulookirjeldus: teksti</p>	<p>mõistab liitlausete sisulist tähendust;</p> <p>koostab tarbekirju õpitud liikide piires;</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldud hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p>	<p>tööõpetus (toimib juhendi järgi, avaldab arvamust loetu/vaadeldu kohta kehaline kasvatus (toimib juhendi järgi, vastab küsimustele, kirjeldab nähtut, avaldab arvamust loetu kohta)</p> <p>võõrkeel (loeb eakohast teksti, toimib sõnumi või juhendi järgi, loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt, teksti mõistes, loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga, töötab tekstiga juhiste alusel,</p>	<p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
--	---	---	--	--

<p>vormis ja CV. Vormistamine paberil, arvutis</p> <p>14. Konspekterimine</p> <p>Kirjaliku teksti konspekterimine</p> <p>Harjutused kirjalikul teabetekstil põhineva konspekti koostamiseks: oluliste mõtete ja faktide leidmine tekstist, teksti lühendamine; lausete lühendamine ja transformeerimine; lühendite kasutamine. Erisuguse hargnevusega lõigud konspektis sõltuvalt materjali uudsusest või olulisusest. Sama teabe erisugune konspekterimine sõltuvalt eesmärgist.</p>	<p>oskab teha märkmeid ja elementaarselt konspekterida;</p> <p>kasutab tekste ja teatmikke teabe hankimiseks;</p>	<p>kuuldu põhjal tegutsemine oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p>	<p>vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta)</p> <p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p>
---	---	--	--	--

<p>Konspekti täiendamine. Suulise kõne konspekterimine. Harjutused suulise kõne konspekterimiseks: sõnade ja sõnaühendite kirjutamine kuulmise järgi. Teemaatiline valiketteütlus: sõnad, sõnaühendid, lihtlauseid. Lausete lühendamise. Liitlausete asendamine lihtlausetega. Vaba etteütlus lausete kaupa: lausete lühendamise, lühendite kasutamine. Konspekterimine lühikeste lõikude kaupa: kirjutamine pärast arutelu, iseseisvalt. Teksti ja konspekti kõrvutamine: teabehulk, teabe olulisus, sõnastus.</p>		<p>visuaalse teksti analüüs teksti /kaaslase kuulamine kuuldud hinnangu andmine kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine kuuldu põhjal tegutsemise oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud IKT vahendite kasutamine Projektõpe</p>	<p>väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine) Üldpädevused (8): Kultuuri ja väärtus-, sotsiaalne ja kodaniku-, enesemääratlus-, õpisuhtlus-, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ettevõtlikkus- ning digipädevus Valdkonnapädevused: õpipädevus: kuulamis- ja lugemisoskus, eri</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi. Enese- ja kaaslase hindamine vastava hindamismudeli järgi. Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine: Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut. Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi. Enese- ja kaaslase</p>
---	--	---	---	---

<p>Teksti taastamine oma konsepti, kaaslaste konsepti järgi.</p> <p>Lugemine (105 tundi)</p> <p>1. Lugemine ja orienteerumine tekstis</p> <p>Mõne Eesti klassiku ja kaasaegse kirjaniku teadmine ning nende teoste tundmine. Põhiliste ilukirjandusliikide praktiline äratundmine ning terminite mõistmine. Mõne üle-eestilise ja kohaliku ajalehe ning ajakirja teadmine. Oskus kasutada tuttavaid teabeteoseid.</p>	<p>loeb jõukohast teksti endamisi sihipäraselt, häälega, mõistmiseks vajaliku selguse ja intonatsiooniga;</p> <p>koostab teabe hankimiseks eesmärgist lähtuvalt küsimuste kompleksi teksti(de) kohta;</p> <p>taastab tuttavat teksti erineval viisil (kokkuvõtlikult, laiendatult, tekstilähedaselt);</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest</p> <p>võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p>	<p>liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, eri allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, eri liiki tekstide koostamine ning oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine;</p> <p>funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus, tekstiloome</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>L: „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased</p>	<p>hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	---	---	--	--

<p>2. Uue teksti lugemine</p> <p>Sisult ja keeleliselt jõukohase teksti ladus häälega lugemine kõne tempos kuulamiseks piisava selguse ja elementaarse ilmekusega (toon, lauselõpu intonatsioon, loogiline rõhk). Individuaalsed ülesanded lugemistehnika parandamiseks. Sihipärane endamisi lugemine.</p>	<p>iseloomustab tegelasi ja tegelasarühmi; seletab ja hindab nende käitumist; kirjeldab tegevusi ja sündmusi teistele arusaadavalt;</p> <p>harjutab sihipäraselt lugemistehnikat;</p> <p>loeb jõukohast teksti endamisi sihipäraselt, häälega, mõistmiseks</p>	<p>kuuldule hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p> <p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe.</p>	<p>tekstid, suuline arutelu)</p> <p>"Väärtused ja kõlblus" (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud)</p> <p>„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>„Kultuuriline identiteet“ ((ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus, rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste külastus)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
<p>3. Lugemise harjutamine</p> <p>Ladususe ja ilmekuse harjutamine.</p>	<p>vajaliku selguse ja intonatsiooniga</p>			
<p>4. Sõnavaratöö</p> <p>Sõnatähenduse täpsustamine kaastekstis: tundmatute sõnade leidmine, tähenduse</p>				

<p>selgitamine. Individuaalne selgitamine või tähenduse otsimine. Autori sõnade võrdlemine tavasõnadega, enamlevinud võrdluste ja metafooride aktiveerimine.</p> <p>5. Teksti analüüs</p> <p>Mõtteseoste ja probleemsituatsioonide kirjelduste leidmine tekstist, osalemine arutelus. Suuliste ja kirjalike küsimuste/korralduste sõnastamine mõistmisstrateegiate kaupa nii teiste kui enda jaoks. Enda poolt koostatud küsimuste/korralduste põhjendamine valik- ja temaatilist lugemist kasutades. Tekstist viidete</p>	<p>oskab leida tekstist tundmatuid sõnu, leiab neile tähendused;</p> <p>võrdleb tavasõnu metafooride ning võrdlustega;</p> <p>Analüüsib ja meenutab küsimustele vastamiseks loetud infot;</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldule hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte</p>	<p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“</p> <p>(teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö)</p> <p>„Teabekeskond“</p> <p>(meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“</p> <p>(õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	---	--	---	--

<p>leidmine teabe tuletamist eeldavatele ülesannetele vastates. Arutelu oma ja teiste koostatud küsimuste/ülesannete põhjal. Tekstis esitatud ütluste analüüsimine (eesmärk, strateegia, interpretatsioon) pärast tekstilõigu sisulist analüüsi (õpetaja esitatud viitesõnu kasutades). Tundmatu teabe märkamine ja leidmine, lisateabe otsimine. Kirjeldatud sündmuste ajaline kõrvutamine, ühe või mitme põhjuse ja tagajärje teadvustamine. Viidete leidmine tekstist: põhjus-tagajärg seoste ahel, mitu samaaegselt mõjuvat</p>	<p>reageerib adekvaatselt kaaslaste erinevatele ja vastandlikele seisukohtadele;</p> <p>oskab suunavate küsimuste abil analüüsida dialoogi;</p> <p>märkab ja leiab tundmatut teavet, otsib lisateavet;</p> <p>annab hinnangu tegelastele ning tegelasrühmade tegudele ja käitumisele;</p> <p>kirjeldab tegevusi ja sündmusi teistele arusaadavalt;</p>	<p>sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/</p>	<p>väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Kultuuri ja väärtus-, sotsiaalne ja kodaniku-, enesemääratlus-, õpi-suhtlus-, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ettevõtlikkus- ning digipädevus</p> <p>Valdkonnapädevused:</p> <p>õpipädevus: kuulamis- ja lugemisoskus, eri liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, eri allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, eri liiki tekstide</p>	<p>.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	--	---	--	---

<p>põhjust. Tegelaste ning tegelasrühmade tegude ja käitumise seletamine. Hinnangu andmine (tingimused, eesmärgid, tulemused).</p> <p>6. Teksti peamõtte sõnastamine</p> <p>Peamõtte kokkuvõttev sõnastamine ja autori kavatsuste (allteksti) teadvustamine, seostamine ühiskondlik-ajaloolise taustaga. Sisu kokkuvõtte ja allteksti erisuse teadvustamine.</p> <p>7. Teksti kavastamine</p> <p>Õpitud kavastamisviiside rakendamine (õpilase valikul), arutelu valiku</p>	<p>iseloostab tegelasi ja tegelasrühmi; seletab ja hindab nende käitumist;</p> <p>sõnastab kokkuvõtvalt teksti peamõtte, seostab selle ühiskondlik-ajaloolise taustaga;</p> <p>eristab sisu kokkuvõtet ja allteksti;</p>	<p>dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldud hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p> <p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p>	<p>koostamine ning oma arvamuse</p> <p>kujundamine ja sõnastamine;</p> <p>funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus, tekstiloome</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>L: „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>"Väärtused ja kõlblus" (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	--	---	---	--

<p>(sõnastus, sisu) otstarbekuse üle.</p> <p>8. Teksti taastamine</p> <p>Eri jutustamisviiside kasutamine teksti taastamisel: kokkuvõtlik jutustamine, teksti laiendamine, tegelaste ja tegelasrühmade iseloomustamine, kirjelduste koostamine jne. Erinevate jutustamisviiside (sh õpilase valitu) kasutamine ühe ja sama tekstiga töötamisel.</p> <p>9. Kirjaliku teksti koostamine (tekstiloometappide kaupa)</p> <p>Ümberjutustus (tekstilähedane, kokkuvõtlik, laiendatud).</p>	<p>oskab kavastada teksti ning seda kasutada;</p> <p>taastab tuttavat teksti erineval viisil (kokkuvõtlikult, laiendatult, tekstilähedaselt);</p> <p>koostab kirjalikku teksti juhindudes tekstiloometappidest.</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldude hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p>	<p>„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>„Kultuuriline identiteet“ ((ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus, rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste külastus)</p> <p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ (teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö)</p> <p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus,</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	---	---	--	--

<p>Kirjand kogemuse põhjal, sh tööprotsessi kirjeldus. Teksti koostamine etapiti: kavatsuse sõnastamine, materjali valimine, tugisõnade (märksõnade) ja -lausete märkimine, materjali järjestamine (märksõnade rühmitamine või plaani koostamine), sõnastamine, sisuline järeltöö, sõnastuse korrigeerimine.</p>		<p>oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud IKT vahendite kasutamine Projektõpe</p>	<p>visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, (internetikasutus) „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine: Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut. Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi. Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	--	---	---	--